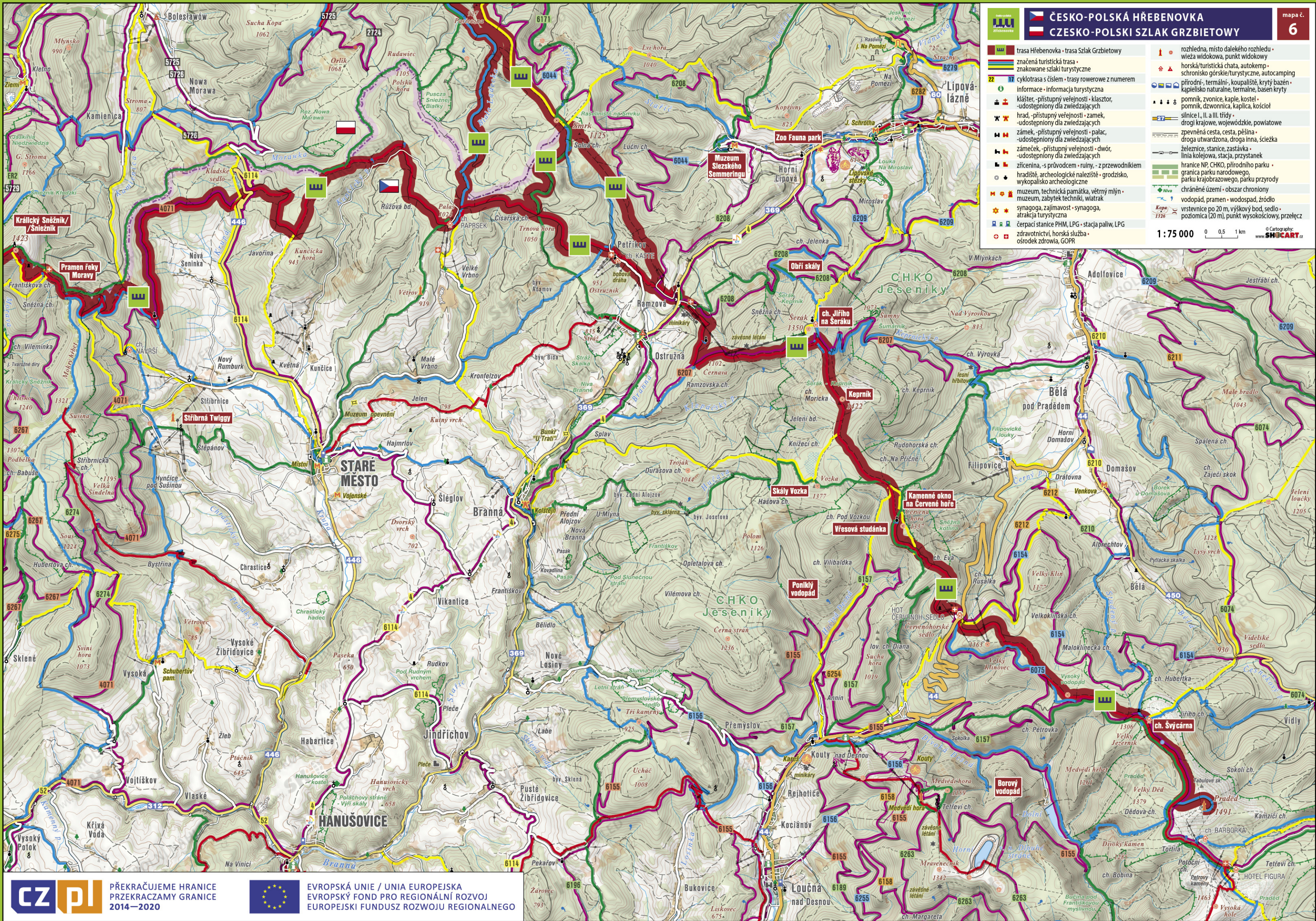
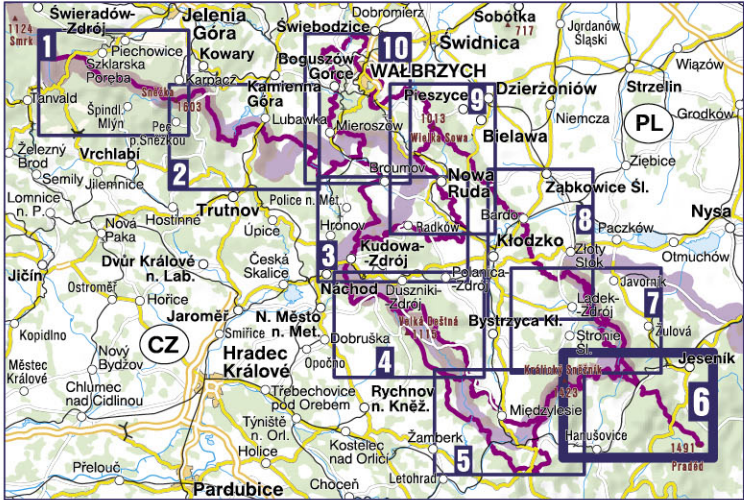

Od Jizerských hor až po Jeseníky, přes hranice čtyř krajů a dvou států, vede již od počátku 20. století trasa Hřebenovky. Situována je do česko-polského pohraničí, kde se nachází řada významného přírodního bohatství jako jsou horské masivy Krkonoš, Broumovska, Sovích hor, Bystrických hor, Orlických hor, Jeseníků apod. V letech 2018 až 2021 byl osmnácti partnery z obou stran hranice pod vedením Euroregionu Glacensis zrealizován projekt „Česko-polská Hřebenovka – východní část“, jehož prostřednictvím došlo nejen k novému vyznačení celé trasy, ale také k vybudování nových turistických cílů. Vzniklo celkem deset rozhleden a vyhlídek spolu s parkovací infrastrukturou, dvě nová informační centra a také nová přístupová stezka na rozhledny. Česká republika byla s Polskem nově propojena dřevěným mostem přes Divokou Orlici v blízkosti poutního místa Neratov v Orlických horách. Výsledkem tohoto rozsáhlého projektu je snaha o zvýšení zájmu o přírodní, kulturní a historické zajímavosti česko-polského pohraničí.

Od počátku XX wieku od Gór Izerskich aż po Jesioniki, przecinając granice czterech województw i dwóch państw, prowadzi trasa Szlaku Grzbietowego. Znajduje się na terenie polsko-czeskiego pogranicza, na terenie którego można znaleźć wiele bogactwa przyrodniczego: Karkonosze, region Broumovsko, Góry Sowie, Góry Bystrzyckie, Góry Orlickie, Jesioniki itd. W latach 2018–2021 osiemnastu partnerów z obu krajów pod patronatem Euroregionu Glacensis zrealizowało projekt „Polsko-Czeski Szlak Grzbietowy – część wschodnia“, dzięki któremu ponownie wytyczono całą trasę oraz zbudowano nowe atrakcje turystyczne. W sumie powstało dziesięć wież i punktów widokowych wraz z infrastrukturą parkingową, dwie nowe informacje turystyczne oraz nowa ścieżka prowadząca do wieży widokowej. Czechy z Polską połączył drewniany most przez Dziąką Orlicę zlokalizowany w pobliżu miejsc pielnigrzykowego Neratow w Górach Orlickich. Celem tego obszernego projektu jest zwiększenie zainteresowania atrakcjami przyrodniczymi, kulturowymi oraz historycznymi na polsko-czeskim pograniczu.

Borový vodopád | Wodospad Borový

Borový vodopád je jeden z nejhezčích jesenických vodopádů, který naleznete na jižních svazích masivu Dlouhých straní, které jsou díky přečerpávací elektrárně vyhledávaným místem turistů. Vlastní vodopád je vysoký 8,3 metru a leží pod skalním hřibetem, který se nazývá Medvědí hora. Samotný vodopád je ve výšce 840 m n. m. K vodopádu na Borovém potoce nevede žádná značená trasa, dostat se k němu dá pouze slepou odbočkou z modré turistické značky procházející údolím Divoké Desné.

Wodospad Borový to jeden z najładniejszych wodospadów w Jesionikach, który znajduje się na południowych stokach masywu Dłouhé stráně, który jest ze względu na elektroniwne szczytowo-pompową atrakcyjnym miejscem turystycznym. Wodospad liczy 8,3 m wysokości i znajduje się pod grzbietem skalnym, nazywanym Górą Niedźwiedzią. Wodospad znajduje się na wysokości 840 m n. p. m., nie prowadzi tutaj żaden szlak, należy wybrać się ślepą dróżką odchodzącą od niebieskiego szlaku, który przechodzi przez dolinę Dziķiej Desnej.

Chata Švýčárna | Schronisko Švýčárna

Turistická chata Švýčárna je jedna z nejstarších budov v oblasti Jeseníků. Byla postavena již v roce 1887, avšak její historie sahá ještě hlouběji. Švýčárna je ukázkovým příkladem přeměny pastevecké salaše na malebnou horskou chatu. Dnes slouží jako spolehlivá základna pro milovníky horské turistiky a běžec-kého lyžování. Od chaty vede celá řada turistických

tras, ať už se vydáte po červené, modré či zelené turistické značce, vždy objevíte nejened skvost, který jesenické hory skrývají.

Schronisko turystyczne Švýčárna to jeden z najstarszych budynków na terenie Jesioników. Choć został zbudowany w 1887 roku, to jego historia sięga dawniejszych czasów. Švýčárna jest przykładem przekształcenia szałasza pasterskiego w malownicze górskie schronisko. Obecnie funkcjonuje jako baza dla miłośników turystyki górskiej i narciarstwa biegowego. Od schroniska prowadzi wiele szlaków turystycznych. Każdy szlakiem, czy to czerwonym, niebieskim, czy zielonym, można dotrzeć do wielu ciekawych miejsc znajdujących się na terenie Jesioników.

Kamenné okno na Červené hoře | Kamienne Okno na Czerwonej Górze

Kamenné okno na Červené hoře v Jeseníkách patří k nepravým skalním oknům. Okno totiž nevzniklo postupnou perforací horniny, ale řícením. Pod Kamenným oknem na úbočí Červené hory se nachází tzv. Sněžná kotlina, malý kar původního ledovce z poslední doby ledové. Dnes je Sněžná kotlina přírodní rezervace, jedna z nejvýznamnějších v Hrubém Jeseníku a také jeden z mála lavinových katastrof v Jeseníkách. Z vrcholu hory je báječný výhled na Vozku i Praděd, ke Kepníkovi a na Jesenícko.

Kamienne Okno na Czerwonej Górze w Jesionikach nie jest naturalnym oknem skalnym. Nie powstało bowiem na skutek stopniowej perforacji skały, ale powolnego rozpadańia się. Poniżej, na zboczach Czerwonej Góry, znajduje się tzw. Kotlina Śnieżna, mały cyrk lodowcowy z ostatniej epoki lodowcowej. Obecnie znajduje się tutaj rezerwat przyrody, jeden z najbardziej znanych na obszarze Wysokiego Jesionika, jak również jeden z niewielu obszarów o zagrożeniu lawinowym w Jesionikach. Z góry roztacza się malowniczy widok na szczyt Vozka, Pradziad, Kepnik i ziemię jesenicką.

Kepník

Kepník s výškou 1423 m n. m. je čtvrtým nejvyšším vrcholem Hrubého Jeseníku, nejvyšší v Kepnické hornatině. Vrchol Kepniku náleží k hlavnímu evropskému rozvodí mezi Baltským a Černým mořem. Kepník je součástí CHKO Jeseniky a NPR Šerák – Kepník, která je nejstarší rezervací na Moravě, byla vyhlášena již roku 1903 tehdejším majitelem panství Janem II. z Lichtenštejna. Vyskytuje se zde řada cenných rostlin. Zdejší chladné podnebí s vysokým množstvím srážek vytvořilo vhodné podmínky pro ukládání odumlých zbytků bažinatých rostlin, proto se zde nachází několik poměrně rozsáhlých vrchovištních rašeliníšť. Ta jsou cenným dokladem výskytu dávných druhů rostlin, jelikož zbytky jejich pylu se tu mohou ukládat po několik tisíc let. Na Kepniku naleznete alpské hole s význačnou květenou.

Kepník (1423 m n. p. m.) to czwarty najwyższy szczyt Wysokiego Jesioniku oraz najwyższe wzniesienie pogórza Kepnická hornatina. Szczyt Kepniku należy do Wielkiego Europejskiego Działu Wodnego między Morzem Bałtyckim a Morzem Czarnym. Leży na terenie Parku Krajobrazowego Jeseniky oraz Narodowego Rezerwatu Przyrody Šerák – Kepník, będącego najstarszym rezerwatem na Morawach, ustanowionego w 1903 roku przez ówczesnego właściciela posiadłości Jana II Dobrego. Występuje tu wiele cennych gatunków roślin. Tutejszy chłodny klimat z dużą ilością opadów stworzył odpowiednie warunki do deponowania obumarłych resztek roślin bagiennych, stąd występuje tu kilka stosunkowo rozległych torfowisk wysokich. Są one cennym dowodem występowania dawnych gatunków roślin, ponieważ resztki ich pyłków mogą przetrwać kilka tysięcy lat. Na Kepniku znajdują się połoniny z bujnym kwiatostanem.

Králický Sněžník a pramen řeky Moravy | Śnieżnik i źródło rzeki Morawy

Králický Sněžník je nejvyšší vrchol (1424 m n. m.) stejnojmenného třetího nejvyššího pohorí v České republice. V roce 1990 zde byla vyhlášena národní přírodní rezervace. Najdete zde trojmezí kámen Českého království, Moravského markrabství a Kladského hrabství a také sošku slůněte. Zajímavostí je, že na Králíckém Sněžniku pramení tři řeky, jejichž vody odtékají do tří moří. Liptovský potok do Severního moře, řeka Morava pramenící na jižním úbočí do Černého moře, a Kladská Nisa do Baltského moře. Řeka Morava je 354 km dlouhá řeka. Její pramen vyvěrá ve výšce 1380 m n. m. pod vrcholem Králíckého Sněžniku a je upraven jako kamenná studánka. Přmo kolem něj vede turistická stezka na Králícký Sněžník (asi 10 minut od pramene). V roce 2022 bude dokončena stavba rozhledny na Králíckém Sněžniku.

Śnieżnik to najwyższy szczyt (1424 m n. p. m.) trzeciego najwyższego pogórza czeskiego o tej samej nazwie. W 1990 roku uzyskał status narodowego rezerwatu przyrody. Na szczycie znajduje się kamienny trójpřezdíal – kámení graniczny wskazujący miejsce, gdzie schodziły się granice Królestwa Czeskiego, Margrabstwa Morawskiego i Hrabstwa Kłodzkiego oraz rzeźba sloniątka. W Masywie Śnieżnika znajdują się źródła trzech rzek, których wody płyną do trzech mórz. Liptovský potok płynie do Morza Północnego, rzeka Morawa, której źródło znajduje się na południowym zboczu, do Morza Czarnego a Nysa Kłodzka do Morza Bałtyckiego. Rzeka Morawa ma 354 km długości. Jej źródło znajduje się na wysokości 1380 m n. p. m. pod samym szczytem i zagospodarowane jest jako kamienne źródelko. Tuż obok prowadzi szlak turystyczny, którym można dotrzeć na szczyt Śnieżnika (ok. 10 minut na piechotę). W 2022 roku zakończy się odbudowa wieży widokowej na Śnieżniku.

Muzeum Slezského Semmeringu | Muzeum Śląskiego Semmeringu

Expozice muzea je umístěna v bývalém úředním stavědle železniční stanice Horní Lipová. Muzeum popisuje historii horského úseku Branná – Lipová-lázně na trati Hanušovice – Jeseník. Trasa Branná – Lipová-lázně překonává značné převýšení (nejvyšším bodem je Ramzová 760 m n. m., která je nejvýše položenou rychlíkovou stanicí v ČR) a proto bývá nazývána Slezským Semmeringem. V muzeu najdete sdělovací a zabezpečovací techniku, železniční modely, dokumenty, fotografie, jízdenky atd. K dispozici je zde otisk pamětního razítka. Muzeum nabízí rovněž možnost obsluhy elektromechanického výhybkářského přístroje z vlečky „Kamenolom“ či obsluhu zařízení na označování historických lepenkových jízdenek.

Ekspozycja muzealna znajduje się w dawnym biurze stacji kolejowej Horní Lipová. Można tutaj poznać historię górskiego odcinka Branná – Lipová-lázně na linii Hanušovice – Jeseník. Trasa Branná – Lipová-lázně pokonuje dużą różnicę wysokości (najwyższy punkt to Ramzová – 760 m n. p. m., najwyżej położona stacja kolei pośpiesznej w Czechach) i dlatego jest nazywana Śląskim Semmeringiem. W muzeum można obejrzeć sprzęt służący do komunikacji i zapewnienia bezpieczeństwa, modele pociągów, archiwalne dokumenty, zdjęcia, bilety itd. Dostępna jest pamiątkowa pieczętka. Turycy zobaczą, jak obsługiwać elektromechaniczną zwrotnicę z bocznicy „Kamenolom” lub urządzenie do kasowania dawnych tekturowych biletów.

Obří skály

Obří skály jsou rozsáhlým skalním útwarem s 10–16 m vysokými mrazovými sruby či dalšími útvary (žláby, pokličkami, skalními okny). Z horní části skal se naskytá krásný pohled na okolní krajinu Jeseníků a Rychlebských hor. Podle pověsti má vznik skalního bloku na svědomí obr Amík. Ten se vsadil s obrem ze sousedství, že dál dohodí obrovský skalní blok. Amík hodil skálu daleko, ale jeho soused hodil ještě dál, a tak Amík v roztrpění alespoň roztal skalisko vedví.

Obří skály to rozległa forma skalna, obejmująca skały powstałe w wyniku wietrzenia mrozowego, dochodzące do 10–16 metrów wysokości, a także inne formy (wyłobienia, półki i okna skalne). Z górnych partii skal można podziwiać piękne widoki na okolizny krajobraz Jesioników i Gór Złotych. Legenda mówi, że bloki skalne stworzył olbrzym Amik, który założył się z innym olbrzymem z okolicy, że rzuci dalej gigantycznym głazem. Ponoć Amikowi udało się rzucić skałę dość daleko, jednak jego sąsiad miał więcej szczęścia i pokonał Amika, który w akcji rozpocząy przełamał skalisko na dwie części.

Poniklý vodopád | Wodospad Poniklý

Dobře přístupný, téměř 3 metry vysoký vodopád se skalním ostrohem rozděluje proud vody na dvě ramena. Levým ramenem teče více vody, jeho sklon je zhruba 45°. Pravé rameno padá svisle dolů a naráží na skalní schod, teče jím méně vody. Vodopády naleznete severně od Koutů nad Desnou, v údolí Poniklého potoka. Vodopád je dobře přístupný po asfaltové silnici.

To łatwo dostępny wodospad, liczący prawie 3 metry wysokości, z wystającą skałą rozdzielają strumień wody na dwie części. Lewą stroną płynie więcej wody a nachylenie wynosi 45 st. Natomiast prawy nurt opada pionowo w dół i napotyka na półkę skalną, płynie nim mniej wody. Wodospad znajduje się na północ od miejscowości Kouty nad Desnou, w dolinie potoka Ponikły. Do wodospadu można wygodnie dotrzeć asfaltową drogą.

Rozhledna Stříbrná Twiggy | Wieża widokowa Stříbrná Twiggy

Nezapomenutelný výhled na západní část Jeseníků, ale také západní hřeben Rychlebských hor a východní hřeben Králíckého Sněžniku, Staré Město. To všechno můžete vidět z jednatřicet metrů vysoké vyhlídkové věže válcovitého tvaru s dřevěnou konstrukcí z dílny prof. Ing. arch. Martina Rajniše, která vznikla v roce 2018 a stojí na vrcholu kopce Štvanice 866 m n. m. Naleznete zde také odpočívadlo, které vás ochrání nejen před rozmary zdejšího počasí, ale především slouží jako odpočinkové místo.

Z wieży roztaczają się niezapomniane widoki na zachodnią część Jesioników, zachodnie grzbiety Gór Złotych oraz wschodni grzbiet Masywu Śnieżnika a także miasto Staré Město. Aby to wszystko zobaczyć, należy wejść na 11-metrową wieżę widokową w kształcie walca, wykonaną z drewna przez architektów z pracowni prof. Ing. arch. Martina Rajniša w 2018 roku. Wieża stoi na szczycie wzgórza Štvanice (866 m n. p. m.). Strudzeni piechurzy znajdują tu również miejsce, by usiąść i odpocząć a zarazem schronić się przed złą pogodą.

Skály Vozka | Skały Vozka

Vozka je druhým nejvyšším vrcholem (1377 m n. m.) v Kepnické hornatině. Vrcholové části hory jsou součástí NPR Šerák – Kepník – Vozka, přes níž vede naučná stezka. Vrcholová skála je složená z tmavého staurolytického svoru a je 7 m vysoká, tvoří významnou krajinnou dominantu. Můžete se zde těšit na krásné výhledy zejména na Branensko, Staroměstsko, Králícký Sněžník. Ke vzniku vrcholové skály,

připomínající svým tvarem vůz s vozkou, se váže řada pověstí. Podle té nejznámější z nich zde zkameněl vozka s povozem za trest. Za hladomoru zde totiž na radu ďábla podkládal v měkkém terénu kola vozu bochníky chleba. Po jeho nehodném činu se strhla ohromná bouře a vozka i s koňmi a povozem se proměnil v kámen.

Vozka to drugi najwyższy szczyt (1377 m n.p.m.) pogórza Kepnická hornatina. Szczytowe partie góry należą do Narodowego Rezerwatu Przyrody Šerák – Kepník – Vozka, przez który prowadzi ścieżka edukacyjna. Szczytowa skała zbudowana jest z ciemnego łupka staurolitowego i liczy 7 m wysokości, dzięki czemu stanowi główny punkt w okolicznym krajobrazie. Można stąd podziwiać widoki na ziemię branenską, staroměstską i Masyw Śnieżnika. Z najwyższą skałą, która swoim kształtem przypomina powóz z woźnicą, wiąże się wiele legend. Według tej najbardziej znanej jest to woźnica z powozem, który za karę zamienił się w kamień. W okresie głodu za radą diabła miał kłaść na miękkich terenach pod kola powozu bochenki chleba. Gdy tak uczynił, rozpetęła się wielka burza a woźnica wraz ze swoim powozem i końmi zamienił się w kamień.

Turistická chata Jiřího na Šeráku | Schronisko turystyczne Jerzego na szczycie Šerák

Chata Jiřího na Šeráku ležící v nadmořské výšce 1351 m n. m. je kamenným pokladem, starším více jak 130 let, zasazeným do úpatí hřebene Hrubého Jeseníku. Chata je po celkové rekonstrukci. Můžete se zde těšit na díla od českého akademického sochaře Otmara Olivy, který se specializuje na tvorbu liturgických předmětů, zasloužil se o odlití zvonů do místní zvonice a jednu jeho plastiku naleznete i v interiéru chaty. Výchozím dopravním prostředkem na severní hřeben Jeseníků jak pro zimní, tak i letní sezónu je lanová dráha na Ramzové, která vás vyveze až na vrchol Šeráku. Šerák je přirozenou turistickou bránou k pěším túrám. Odtud lze pokračovat pěšky nebo na běžkách po hlavní hřebenové magistrále Jeseníků.

Schronisko turystyczne Jerzego na szczycie Šerák, znajdujące się na wysokości 1351 m n. p. m., to skarb z kamienia, który liczy sobie ponad 130 lat i zdobi podnoże grzbietu Wysokiego Jesionika. Schronisko przeszło gruntowny remont, można tu oglądać dzieła czeskiego rzeźbiarza, Otmara Olivy, który specjalizuje się w tworzeniu przedmiotów liturgicznych. Dzięki jego zasługom odlano dzwony do miejscowej dzwonnicy. Jedną z jego prac można zobaczyć w schronisku. Na północne grzbiety Jesioników można latem i zimą dotrzeć koleją linową na Ramzovej, która wjeżdża na sam szczyt Šeráku. Prowadzi z niego wiele pieszych szlaków turystycznych oraz tras narciarstwa biegowego biegnących po głównym szlaku grzbietowym Jesioników.

Vřesová studánka | Źródelko Vřesová

Poutní místo v nadmořské výšce 1313 m. Dochované základy kaple nesou artefakty současných moravských umělců (J. Jemelky, O. Olivy a M. Vochty). Dříve zde stála také horská chata, dnes zde ze staveb uvidíte již jen kapličku nad pramenem Vřesové studánky, kde podle pověsti vytéká záračná voda, která vyléčila zdejšímu lesníkovi oční neduh. Kolem kapličky prochází červená a zelená turistická značka z Červenohorského sedla.

Jest to miejsce pielgrzymkowe leżące na wysokości 1313 m n. p. m. Zachowane fundamenty kaplicy ozdobione są dziełami współczesnych morawskich artystów (J. Jemelka, O. Oliva i M. Vochta). Kiedyś stało tu również schronisko górskie, obecnie zachowała się już tylko kapliczka wybudowana nad źródłem Vřesová studánka, skąd, jak głosi legenda, płynie magiczna woda, która wyleczyła miejscowego leśniczego z choroby oczu. Obok kapliczki prowadzi czerwony i zielony szlak turystyczny biegnący z Przełęczy Czerwonogórskiej.

ZOO Fauna park | ZOO Fauna park

Příjemná malá zoologická zahrada se soukromým chovem zvířat, přístupná pro širokou veřejnost. Kromě prohlídky zvířat se zde nachází posezení, bar s občerstvením a dětský koutek. Ve Fauna parku se nachází zajímavé druhy zvířat od pumy americké, přes klokany, surikaty, několik druhů papoušků, smy obecné, krkavce a mnoho dalších.

Mały, urokliwy ogród zoologiczny z prywatną hodowlą zwierząt udostępniony dla zwiedzających. Można tu obejrzeć nie tylko zwierzęta, ale również odpocząć, posilić się w barze a najmłodsí wędrowcy mają do dyspozycji plac zabaw. Na terenie Fauna parku znajdują się ciekawe gatunki zwierząt, począwszy pumą płową, przez kangury, surykatki, kilka gatunków papug po sarny, kruki i wiele innych.

